

Pomladni spomini.

(Nabral *Angelar Zdénčan.*)

I.

Ze lansko spomlad sem nameraval svoje zimske spomine nadaljevati s pomladnjimi, a sem se bal, da bi vam ne bilo vseh enakomerno pripovedovanje. Zato sem odložil te spomine na letos, in tu jih vam podajam v blagovoljni vzprejem!

V pomladnji dobi vam najbolj ugajajo, no kaj? Gotovo je že vsem na jeziku. Velikonočni prazniki, kaj ne da? A meni je nekaj ugajalo že pred Velikonočjo, in mi je še sedaj prav vseh: no, tudi to gotovo veste, da mislim cvetno nedeljo. Dà, cvetna nedelja!

Res spada cvetna nedelja tje v resnootožni postni čas, a na ta dan se kar nekako pozabi na žalost in se veseli s Kristusom, prepevajoč mu hozano. Pa še radi neke druge stvari sem se zlasti veselil cvetne nedelje.

Ej, vem, da ste jo že vsi pogodili! Butaro mislim, katero sem vsako leto nosil k blagoslovu. In ta spomin, ki mi je živeje kot kak drug še sedaj v glavi, mislim pred vami znova oživiti.

Butaro nositi na cvetno nedeljo k blagoslovu, ni karsibodi. Kaj se boste! Ne nosi je vsakdo, in lahko je ponosen na to čast. Kako greste po koncu ž njo skozi vas ali celo po mestu! Ne pogledate takrat vsacega ne. Lejte, in jaz sem jo tudi nosil precej let, zakaj bi ne bil ponosen na to?

Ali butara ni kar tako skupaj sama od sebe. Oljkova vejica ali veja, ta se kmalu dobi. Oče jo kupijo od Vipavca za groš ali desetico, in imajo jo. No, pa kaj bo samo oljkova veja, to je premalo; temu vsi pritegnete. Butara, težka in visoka, da je je nekaj videti, s tem se človek postavi!

Tako torej! Oljko so kupili od Vipavca, bršljin je nosila Krajnšica, za par krajcarjev ga je dosti. To je že bilo skupaj. Drugo, kar se dobi doma, sem pa jaz preskrbel. A ni tako lahka stvar, kot si mislite!

Cele dneve prej sem lazil po senožetih in logih za leskovimi šibami. In težko jih je dobiti. Da veste,

da je pri nas leščevja na moč, bi se smejali, ker vam pravim, da jih je težavno dobiti. A jaz se ne smejem, ker to vem.

Leščevja je dovolj, ali za butaro je treba posebnega leščevja. Kakšnega, kaj menite? Treba je treh jednoletnih šibic brez vsake grče, in če je moči dolgih, dolgih. Vidite, takih je bolj težko dobiti. Z vsako nisem bil zadovoljen, morala je biti dolga. Končno sem jih dobil in stavim, da jih niso došti imeli daljših ali pa nobene. Za take stvari sem izbirčen. Druge stvari sem lahko dobil.

Tiste mačice, oj ljubeznive mačice, ali jih poznate? Teh sem vedno mnogo nabral v butaro, ker so mi bile tako všeč. Drenovih šibic in brinovih vejic, teh je mnogo po naših krajih. Tudi hudolesovih šibic sem nabral. Tako je bila butara končana, ne-li?

O ne! Treba jo je vkusno okrasiti, da smem brez sramú ž njo v božji hram, kajti cerkev ni kar tako. In naredil sem z bratom lepo butaro, ovil jo s svilnimi robci in raznobarvnimi traki in na šibe med bršljin in oljko sem navezal — ej, vem, da dobro veste! — jabolka in pomaranče. Vsak ud družine ima na butari jedno jabolko ali pomarančo, katero potlej sne, da je bolj srečen med letom.

Vendar ni šla vsa stvar tako gladko, kot jo tu pripovedujem. In da sem natančen, ne smem ničesar zamolčati.

Rekel sem že prej, da radi nosijo butare k blagoslovu. Srečen je, kdor jo dobi.

Zato ni bila tako lahka stvar dobiti butare v oblast. Starejši brat jo je hotel nesti. Pustil me je, pustil samega, ko sem lazil po senožetih za leskovimi šibicami, nesti je pa le sam hotel. A jaz nisem odjenjal, ker sem imel več pravice od brata. In tudi stariši so bili na moji strani, kar tudi nekaj pomeni. Jaz nisem hotel odjenjati, brat ne; in stražil sem butaro, da bi jo odnesel, ko bo pri fari zazvonilo devet.

Ko je videl brat, da ne opravi ničesar, zahteva svoje jabolko z brutare, češ, da ne bom jaz nesel njegova jabolkega k blagoslovu.

In jezen sem vzel jabolko in mu je vrgel pod noge, potem pa naglo stekel z butaro iz hiše, kajti pri fari je že zvonilo. Pa je bilo tudi zadnji čas, da sem jo odnesel, kajti mati, ne vem, če bi bili zadovoljni, da sem odtrgal jabolko in je vrgel bratu. Morda bi bil še zgubil pravico nesti butaro, kar bi bilo najhujše.

Po potih proti cerkvi pa so se gibale in premikale od vseh strani butare, snopiči in oljkove vejice. Vsakdo je kolikor mogoče mogočno nesel svoj „blagoslov“ in ga dvigal visoko v zrak. To smo občudovali, obsojali in zavidali drug drugemu butare! Kdor je imel lepšega, pa so bili drugi nanj hudi.

Božji hram je bil danes podoben gaju, kjer se dvigajo razne veje in vršiči, vrtu, kjer rasto pomaranče in jabolka. Vem, da nisem prav zbrano molil mej mašo, česar ne pripovedujem in ne priporočam v posnemanje, ampak gledal sem, če ima kdo lepšo butaro. A nobena mi ni tako ugajala.

Po cerkvenem opraviu pa smo jo udrli iz cerkve, da bi bili prej doma. In hiteli smo z vihrajočimi butarami vsak proti svojemu domu. Vsak je posilil vse svoje moči, kajti butare so bile težke za take paglavce.

Doma sva se pomirila z bratom, in jaz sem mu dal pol svojega jabolka, kar je že veliko, če pomislimo, da je bil blagoslovljen, in blagoslov vsakdo rad zase obdrži. Saj veste, zakaj sva se pomirila, da ne bi kaj hujšega sledilo od materine strani...

Bršljin, oljko in druge stvari so potem razdelili na tri dele. Nekaj so vtaknili za streho, da bi bilo bolj varno pred ognjem, drugo so nesli v hlev, da bi bila zdrava živina; tretji in največji del so shranili v sobi, da so zažigali poleti, kadar se je bližal vihar. Ne morem lepše končati tega pomladnjega spomina, kakor da navedem nedosežne stihe našega Gregorčiča, ko opisuje ravno to dejanje pred viharjem:

A hiše skrbni gospodar
Mladike oljkove zažiga,
Da vmiril grozni bi vihar:
In sveti dim se k nebu dviga,
In, glej, preteči prej oblak
Na polja vlije dež krotak.